

Sygn. akt III Ca 671/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Katarzyna Banko

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2022 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W.

przeciwko P. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 4 grudnia 2020 r., sygn. akt I C 1697/17 upr

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowskich Górach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt III Ca 671/21

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł w dniu 11 stycznia 2017r. do tut. Sądu pozew przeciwko P. J. o zapłatę łącznie kwoty 5304,47 zł, na którą składa się kwota 4911,55 zł stanowiąca należność główną oraz odsetki umowne liczone od dnia 1 października 2015r. do dnia 28 grudnia 2016r. w kwocie 392,92 zł, które wedle wskazań strony powodowej były znane powodowi na dzień wystawienia pozwu o zapłatę zostały one wyliczone lecz nie skapitalizowane. Strona powodowa wniosła ponadto o zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że na podstawie (...) Bank (...) S.A. stwierdzone zostało, że na 28 grudnia 2016r. figuruje w nich wymagalne zadłużenie pozwanej z tytułu umowy SZYBKI SERWIS (...) w (...) od dnia 10 września 2007r. nr (...) na co składają się należności wymienione w pozwie. Powód wskazał nadto, że domaga się zapłaty kwoty odsetek 392,92 zł, które nie kapitalizują się oraz dalsze odsetki umowne liczone od kwoty 4911,55 zł od dnia 29 grudnia 2016r., jednak nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. W uzasadnieniu pozwu wskazano nadto, że powód w dniu 28 listopada 2016r. skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty, które zostało skutecznie doręczone z dniem 6 grudnia 2016r., a pozwana swoich należności względem powoda nie uregulowała.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 18 kwietnia 2018r. zawieszono postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt. 6 k.p.c. wobec niewskazania przez powoda aktualnego adresu pozwanej. Pismem z dnia 21 marca 2019r. strona powodowa wniosła o podjęcie postępowania i ustanowienie kuratora dla pozwanej nieznannej z miejsca pobytu. Zarządzeniem z dnia 25 kwietnia 2020r. ustanowiono dla pozwanej P. J. kuratora w osobie adw. J. W..

Pismem procesowym z dnia 8 września 2020r. kurator pozwanej przedstawił stanowisko procesowe, wnosząc o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania oraz o przyznanie wynagrodzenia dla kuratora na podstawie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej. Kurator imieniem pozwanej zakwestionował powództwo zarówno co do zasady, jak i co do wysokości, nadto wskazał, że powódka nie wykazała jakoby zadłużenie rzeczywiście istniało. Kurator podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia.

Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach, wyrokiem z dnia 4 grudnia 2020r., sygn. akt I C 1697/17 upr oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W dniu 28 grudnia 2016r. strona powodowa wystawiła W. z Ksiąg Banku (...)/ (...) na podstawie którego stwierdzono, że na dzień 28 grudnia 2016r. w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie wobec P. J., z tytułu: SZYBKI SERWIS (...) od 10 września 2007r. nr (...). Na wymagalne zadłużenie w kwocie łącznej 5304,47 zł składają się należność główna w wysokości 4911,55 zł oraz odsetki za okres od 1 października 2015r. do 28 grudnia 2016r. w wysokości 392,92 złote. Dnia 28 listopada 2016r. strona powodowa wystosowała do pozwanej wezwanie do zapłaty, wskazując w nim, że związane ono jest z wypowiedzeniem umowy S. Serwis (...) od 10 września 2007r. Wezwanie do zapłaty zostało odebrane przez adresata.

W dniu 29 lipca 2011r. została zawarta umowa kredytu numer (...) z pakietem ubezpieczeniowym między stroną powodową oraz K. J. i P. J.. W dniu 26 marca 2012r. strony zawarły Aneks numer (...) do umowy kredytu nr (...) z dnia 29 lipca 2011r. Z dniem podpisania aneksu przestały obowiązywać postanowienia dotyczące grupowego ubezpieczenia dla klientów (...) SA zawarte w umowie kredytu z pakietem ubezpieczeniowym, tym samym ustala ochrona ubezpieczeniowa, którą objęci byli kredytobiorcy K. J. i P. J.. Kredytobiorcy podjęli decyzję o rezygnacji z ubezpieczenia wobec ich trudnej sytuacji majątkowej.

W tak ustalonym stanie faktyczny Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Wobec podniesionych w piśmie procesowym kuratora ustanowionego dla pozwanej z dnia 8 września 2020r. licznych zarzutów to na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania zarówno zasadności, jak i wysokości dochodzonego roszczenia (art. 6 k.c.) oraz obowiązek przedkładania stosownych dowodów na powyższe okoliczności (art. 232 k.p.c.). Obowiązkom tym strona powodowa, zdaniem Sądu I instancji, nie sprostała. Zważył Sąd I instancji, że strona pozwana zakwestionowała okoliczności faktyczne oraz twierdzenia przytoczone przez powoda, wskazując, iż roszczenie nie jest zasadne. Powód jest przedsiębiorcą, który dochodzi roszczenia wynikającego z prowadzonej przez niego działalności i jest reprezentowany przez pełnomocnika. W związku z powyższym miernik staranności, który Sąd zastosował przy ocenie materiału dowodowego dostarczonego przez powoda był wysoki. Powód przedłożył co prawda dokumenty, które w jego ocenie miały uzasadniać żądane roszczenie i je wykazywać, niemniej jednak należy zauważyć, iż przedstawione dokumenty nie potwierdzają tezy pozwu w pełni, gdyż nie są kompletne i wyczerpujące. Zasadniczo opierając się na dokumentach przedstawionych przez stronę powodową należy uznać, iż polegają na prawdzie twierdzenia pozwu zakresie samego zawarcia między stronami umowy pożyczki. Powód bowiem przedstawił na tę okoliczność umowę, przy czym jej stroną był również oprócz pozwanej K. J.. W ocenie Sądu I instancji nie budziła wątpliwości wobec powyższego legitymacja procesowa powoda. Należy jednak podkreślić, iż zarzuty strony pozwanej były dalej idące. W szczególności pozwana zakwestionowała nie tylko istnienie roszczenia ale również jego wysokość.

Należy zauważyć, iż podniesione zarzuty przez stronę pozwaną są istotne. Biorąc natomiast pod uwagę przedłożone przez stronę powodową dokumenty, nie można zarzutów pozwanej ocenić jako gołosłownych i zmierzających jedynie do odparcia tezy pozwu. Oceniając kwestię wymiaru roszczenia, wielkości zadłużenia pozwanej, powód przedłożył do sprawy dokumenty w postaci wyciągu z ksiąg banku co należy uznać za niewystarczający dowód, w szczególności wobec wątpliwości pojawiających wobec wskazania w wyciągu ksiąg banku jako tytułu innej umowy pożyczki (z innej daty) niż ta której oryginał dołączyła strona powodowa w kolejnym piśmie procesowym. Wobec podnoszonych przez pozwaną zarzutów niewykazania roszczenia co do wysokości oraz braku wykazania daty wymagalności uznał Sąd I instancji, że przedstawiony przez stronę powodową materiał dowodowy za niewystarczający. Należy w tym miejscu również zauważyć, iż zestawienie operacji płatniczych dotyczy stosunkowo wąskiego okresu czasu, co również ma znaczenie wobec podniesionych przez pozwaną zarzutów i obciążającego wobec powyższego powoda ciężaru dowodowego. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd I instancji uznał, iż powód nie wykazał roszczenia co do wysokości, gdyż przedstawiona przez niego dokumentacja nie pozwalała na wyczerpującą analizę i nie uzasadniała wskazanych w pozwie poszczególnych kwot składających się na żądanie powoda. Powyższe nie znajduje usprawiedliwienia wobec tego, iż powód jako profesjonalista, reprezentowany przez pełnomocnika będącego pracownikiem banku winien w sposób staranny i dokładny formułować żądanie i je uzasadnić, popierać załączając odpowiednie korelujące z żądaniem dokumenty, w szczególności wobec stanowiska pozwanej, która zgłosiła w postępowaniu w tym zakresie szereg zarzutów. Oceniając natomiast przedstawioną przez powoda dokumentację, stanowiącą materiał dowodowy w sprawie należało stwierdzić, iż nie jest ona wystarczająca aby podzielić stanowisko powoda zarówno co do zasady, jak i przede wszystkim co do wysokości żądania. Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie pierwszym sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. przyjmując zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy. Powództwo zostało oddalone w całości. Ustanowionemu w sprawie kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanemu adw. J. W. przyznano wynagrodzenie w wysokości 900 zł. Wynagrodzenie kuratora ustalono zgodnie z § 1 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej, a jednocześnie odpowiadającej wysokości uiszczonej przez stronę powodową oraz odpowiadająca nakładowi pracy kuratora.

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód zaskarżając wyrok w całości.

Zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, a to:

1. art. 245 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie sprowadzającą się wyłącznie do wniosku, że wyciąg z ksiąg bankowych nie stanowi, faktu że jego treść jest prawdziwa, ani też nie jest szczególnym dokumentem prywatnych, gdy tymczasem stanowi on uzupełnienie środków dowodowych, przy pomocy których strona może udowodnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy;
2. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 127 k.p.c. w zw. z art. 130 k.p.c. w zw. z art. 205[3] § 2 k.p.c., poprzez niewezwanie powoda do wyjaśnienia zaistniałych wątpliwości, co uniemożliwiło powodowi rozwianie wątpliwości Sądu;
3. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przeprowadzenie dowolnej i sprzecznej z zasadami logicznego rozumowania oceny dowodów oraz braku wszechstronnej oceny całego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do sprzeczności istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i błędnego przyjęcia, że powód nie udowodnił roszczenia, mimo dostatecznego wykazania zarówno istnienia roszczenia oraz jego wysokości.

Powód zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść polegający na bezpodstawnym przyjęciu, powód nie wykazał dowodu, który udowodniłby istnienie roszczenia, podczas gdy powód przedłożył w toku sprawy dokumenty, z których jasno wynika, że umowa została zawarta a środki z udostępnionego w ramach zawartej umowy limitu zostały wykorzystane przez pozwanego.

Zarzucał także naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. poprzez błędne uznanie, że powód nie udowodnił zasadności i wysokości roszczenia dochodzonego pozwem.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Powód wniósł również, na podstawie art. 368 § 1² k.p.c., o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci wypowiedzenia umowy z dnia 30 listopada 2015r. wraz z potwierdzeniem doręczenia w dniu 14 grudnia 2015r. – na okoliczność postawienia roszczenia w stan natychmiastowej wymagalności.

Kurator dla nieznaney z miejsca pobytu pozwanej wniósł o oddalenie apelacji, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, przyznanie wynagrodzenia dla kuratora na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja okazała się uzasadniona.

Zarządzeniem z dnia 19 czerwca 2020r. na podstawie art. 15 zzs1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374,567,568, 695), w brzmieniu znowelizowanym przepisem art. 46 pkt 21 ustawy z dnia 14 maja 2020r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)21 (Dz.U. z dnia 15 maja 2020r. poz. 875) w związku z obowiązywaniem na terytorium RP stanu epidemii ogłoszonego z powodu (...)19, a także wobec istnienia technicznych trudności w przeprowadzeniu rozprawy bądź posiedzenia jawnego na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku skierowano sprawę na posiedzenie niejawne celem jej rozpoznania i rozstrzygnięcia, nadto na podstawie art. 15zzs2. ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych wezwano strony do przedstawienia ostatecznych stanowisk w sprawie na piśmie w terminie 14 dni pod rygorem pominięcia później zgłoszonych stanowisk. Pełnomocnik powoda otrzymał wezwanie o zajęcia stanowiska w dniu 1 września 2020r.

W dniu 19 czerwca 2020r. (k. 106) zarządził doręczenie kuratorowi procesowemu pozwanej odpisu pozwu. Kurator procesowy pozwanej otrzymał odpis pozwu w dniu 2 września 2020r. (k. 110) Odpowiedź na pozew wpłynęła do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach w dniu 11 września 2020r. (k. 111). W dniu 19 października 2020r. zarządził doręczenie pełnomocnikowi powoda odpisu odpowiedzi na pozew. Powyższe zarządzenie wykonano w dniu 26 października 2020r. Pełnomocnik powoda otrzymał odpowiedź na pozew w dniu 2 listopada 2020r. (k. 122) i od tego momentu należałoby liczyć termin na zajęcie ostatecznego stanowiska przez powoda, gdyż w tym dniu miał on możliwość zapoznania się ze stanowiskiem strony pozwanej. W dniu 10 listopada 2020r. (data nadania przesyłki w Urzędzie Pocztowym k. 160 verte) strona powodowa przesłała pismo procesowe wraz z załącznikami, które do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wpłynęło w dniu 16 listopada 2020r. (k. 135 – 160), a które dołączono do akt sprawy w dniu 12 kwietnia 2021r., a więc już po wydaniu wyroku, a tym samym nie zostało ono doręczone kuratorowi procesowemu pozwanej, a treść dokumentów dołączonych do pisma nie mogła być wzięta pod uwagę przy ocenie materiału dowodowego.

Nie sposób zatem zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, że orzekając brał za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, skoro pomimo skutecznego złożenia przez powoda dowodów przed tym terminem, Sąd Rejonowy nie przeprowadził postępowania dowodowego i dowodów tych nie poddał ocenie. Okoliczność, że pismo

strony przedłożono sędziemu dopiero 12 kwietnia 2021 r., dotyczy sposobu organizacji obiegu pism w sądzie i nie może obciążać strony.

Z tych przyczyn, mając na uwadze, że postępowanie dowodowe musi być przeprowadzone w całości, Sąd Odwoławczy orzekł jak w sentencji w oparciu o art. 386 § 4 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego pozostawiono Sądowi Rejonowemu zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy rozpozna zgłoszone przez strony wnioski dowodowe i przeprowadzi w stosownym zakresie postępowanie dowodowe. W oparciu o jego wyniki wyda rozstrzygnięcie na podstawie właściwych norm prawa materialnego.

SSO Katarzyna Banko